

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקעט

ערב שבת קודש הגדול
פרשת אמור
ט"ז באייר ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ט"ז באייר ה'תשע"ג - כ"ג באייר ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ז באייר	הלכות גירושין פרק י-יב.	הל' בכורים פרק ה.	מל"ת שנו.
ש"ק	י"ז באייר	פרק יג. הלכות יבום וחליצה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מל"ת שנו. מ"ע רטז.
א'	י"ח באייר	פרק ג-ה.	פרק ז.	מ"ע ריז.
ב'	י"ט באייר	פרק ו-ח.	פרק ח.	מל"ת שנו.
ג'	כ' באייר	הלכות נערה בתולה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ט.	מ"ע רכ. ריח. מל"ת שנח. מ"ע ריט. מל"ת שנט.
ד'	כ"א באייר	הלכות סוטה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק י.	מ"ע רכג. מל"ת קד.
ה'	כ"ב באייר	פרק ד. פעמי הכן וגוי. ספר קדושה והוא ספר חמישי.. הלכות איסורי ביאה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת קה. של. שלא. שלב. שלג. שלד.
ו'	כ"ג באייר	פרק ג-ה.	פרק יב.	מל"ת שלו. שלה. שלו. שלח. שלט.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד'							
ו', ט"ז באייר	4.43	3.47	5.06	6.07	9.18	12.39	1.12	7.17.3	7.43
ש"ק, י"ז באייר	4.41	3.46	5.05	6.06	9.17	12.39	1.12	7.18.0	7.43
א', י"ח באייר	4.40	3.44	5.04	6.05	9.16	12.38	1.12	7.18.7	7.44
ב', י"ט באייר	4.39	3.43	5.03	6.04	9.16	12.38	1.12	7.19.5	7.45
ג', כ' באייר	4.38	3.41	5.02	6.03	9.15	12.38	1.12	7.20.2	7.46
ד', כ"א באייר	4.37	3.40	5.01	6.02	9.15	12.38	1.12	7.20.9	7.47
ה', כ"ב באייר	4.35	3.38	5.00	6.01	9.14	12.38	1.12	7.21.6	7.47
ו', כ"ג באייר	4.34	3.37	4.58	6.00	9.14	12.38	1.12	7.22.3	7.48

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
אמור	6:40	7:55	6:55	7:58	6:48	7:58	6:57	7:57
בהר-בחוקותי	6:45	8:01	7:00	8:03	6:53	8:04	7:02	8:02

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מול: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

בל"ג בעומר מקבלים כוח ללימוד התורה כדבעי

בל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י, שפתח את הצינור להתגלות פנימיות התורה, משחקים בקשת, לרמז על הקשת "בגוונין נהירין", שראייתה היא סימן לרגלי משיח • בהכרח לקבוע את לימוד התורה באופן כזה שמלכתחילה לא תהיה אפשרות למצב של העדר מנהג כבוד זה בזה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

נהירין... וכדין צפי ליה למשיח", היינו, שראיית הקשת בגוונין נהירין היא סימן שהגיע הזמן דביאת המשיח, רגלי משיחא ("ס'איז שוין דא אפילו די 'רגלים' פון משיח'").
וכיוון של"ג בעומר הוא יום ההילולא דרשב"י, שעלידו היתה פתיחת הצינור להתגלות פנימיות התורה (כנ"ל ס"דו בגוף השיחה), ועד לאופן ד"פוצו מעינותיך חוצה", שזוהי ההכנה וההקדמה והכלי לביאת המשיח² – לכן נוהגים לשחק ביום זה בקשת, לרמז על הקשת בגוונין נהירין שראייתה היא הסימן לרגלי משיח.

ב. ויש להוסיף ולבאר שייכות מנהג משחק הקשת בל"ג בעומר לתלמידי החדרים דווקא: ויובן בהקדם עניין נוסף בל"ג בעומר בקשר לתלמידים – שבל"ג בעומר פסקו למות תלמידי רבי עקיבא (רבו של רשב"י) שלא נהגו כבוד זה בזה³, ולכן נקבע יום זה לשמחה ולזיכרון לכל התלמידים, בני תורה, לומדי תורה, לידע ולזכור שצריכים לנהוג כבוד זה בזה (ההנהגה המתאימה שעלידה נפסק הקטרוג על תלמידי רבי עקיבא).

א. ידוע מנהג ישראל (ש"תורה היא¹) שבל"ג בעומר יוצאים ילדי ישראל תלמידי החדרים אל השדה ומשחקים בקשת. ובביאור טעם המנהג – יש להקדים: איתא בספרים² שכיוון ש"כל ימיו של רשב"י לא נראתה הקשת בענן", לפי ש"היה זכותו מגין על הדור ולא היה צריך להראות הקשת בענן"³, לכן, ביום הסתלקותו של רשב"י, ל"ג בעומר, משחקים בקשת, כדי להראות שמאז הסתלקותו של רשב"י יש צורך בקשת. אבל, לפי טעם זה נמצא שהמשחק בקשת בל"ג בעומר הוא סימן למוטב (כיוון שהצורך בקשת מורה על מעמד ומצב בלתי־רצוי).

ויש לבאר הסימן דקשת למעליותא⁴ – על־פי מה שכתוב בזוהר⁵ (ובתיקוני־זוהר⁶) "לא תצפי לרגלי דמשיחא עד דיתחזי האי קשת... בגוונין

(1) ראה תוד"ה נפסל – מנחות כ.ב. שו"ע אדמוה"ז או"ח סו"ס קפ. סתל"ב סי"א. סתצ"ד סט"ז.
(2) בניישכר מאמרי חודש אייר מאמר ג' (עניין ל"ג בעומר) אות ד'.
(3) ירושלמי ברכות פ"ט ה"ב ובפ"מ שם.
(4) ראה גם בניישכר שם.
(5) ח"א ע.ב.ב.
(6) תי"ח (לו, רע"ב).

(7) אנה"ק דהבעש"ט (כש"ט בתחילתו. ובכ"מ).
(8) יבמות סב, ובמאירי שם.

וכשלימוד התורה הוא באופן כזה – אזי ההנהגה בין התלמידים היא באופן של העדר נתינת כבוד (לא נהגו כבוד) זה לזה.

– ולהעיר¹², שהאמור לעיל בוודאי לא שייך אצל תלמידי רבי עקיבא, שאצלם היתה ההנהגה של העדר נתינת כבוד זה לזה מצד שורש הגבורות ודינים דקטנות כפי שהם למעלה¹³, אלא שלאחרי השתלשלות המדרגות למטה מטה הרי זה בא באופן של קפיידא כפשוטה.

ד. ומזה מובן גם בנוגע ללימוד מל"ג בעומר – הזיכרון אודות תלמידי רבי עקיבא שצריך לעורר התלמידים לנהוג כבוד זה בזה:

כשאומרים שישנו כלל בתורה שלימוד התורה צריך להיות באופן שנוהגים כבוד זה בזה – אין הפירוש בזה שלימוד התורה יכול להישאר באותו אופן כמקודם והשינוי יהיה רק בפרט של מנהג כבוד זה בזה, כי, העדר מנהג כבוד זה בזה הוא מסובב מאופן בלתי־רצוי בלימוד התורה; אלא, בהכרח לקבוע ("אוועקשטעלן") את לימוד התורה באופן כזה שמלכתחילה לא תהיה אפשרות למעמד ומצב של העדר מנהג כבוד זה בזה, כאמור, על־ידי זה שהגישה ללימוד התורה היא מתוך ידיעה והכרה שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה.

ה. והעצה לזה – עניין ה"קשת":

מבואר בחסידות¹⁴ שכל־יזיין נחלקים בכללות לשני סוגים – כלשון הכתוב¹⁵ בדברי יעקב אבינו: "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" – חרב וקשת. והחילוק ביניהם – שעל־ידי "חרב" יכולים לפגוע רק באוייב הנמצא בקירוב מקום (ורואים אותו בעיני בשר), ואילו על־ידי "קשת" יכולים לפגוע גם באוייב הנסתר שנמצא בריחוק מקום. ועניינו בעבודת ה' – שלא מספיק להיזהר, ללחום ולנצח האוייב שנמצא בקירוב מקום, שקאי

ג. והעניין בזה – שב' אופני ההנהגה הנ"ל (נהגו כבוד זה בזה או הפכו) באים כתוצאה מב' אופנים בלימוד התורה⁹, שיש אופן לימוד שמביא לכך שיהיו נוהגים כבוד זה בזה, ויש אופן לימוד שמביא לכך שלא ינהגו כבוד זה בזה:

כאשר הגישה ללימוד התורה היא מתוך ידיעה והכרה שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, ובמילא, החיות וההתלהבות ("דער קאך") בלימוד היא (לא מצד הרגש עצמו, ישות וגאווה חס' ושלום, אלא) מזה שלומד ומבין ומחדש בחכמתו של הקב"ה – בוודאי לא יתרעם על כך שחבירו מצליח בלימוד התורה לא פחות ואולי אפילו יותר טוב ממנו, ולא עוד אלא שאפילו אם יפריך חבירו את דבריו ויוכיח לו שטעה בדבריו, הרי, לא זו בלבד שלא יקפיד ויכעס עליו, אלא אדרבה, יתן לו תודה על כך שהצילו מטעות, שקר וכזב (בגלל שהיצר־הרע הטעהו לדרך עקומה, וחבירו מחזירו לדרך הישר), והעמידו על האמת בתורת ה';

וכשלימוד התורה הוא באופן כזה – אזי ההנהגה בין התלמידים היא באופן (שלא זו בלבד שאין נתינת מקום לקנאה ושנאה, אלא אדרבה) שמפרכסין זה את זה¹⁰, ונוהגין כבוד זה בזה.

מה־שאינ־כן כאשר הגישה ללימוד התורה היא מתוך מחשבה ש"כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"¹¹, הרגש עצמו, ("ער טוט אויף"), הוא שואל קושיא, מתרץ תירוץ, ומקשה על דברי פלוני, וכתוצאה מזה נעשה אצלו רגש של ישות, ולפעמים גם גאווה – אזי כשיבוא חבירו ויעמידנו על טעותו, או אפילו רק יוכיח שביכולתו לומר תירוץ טוב יותר, שעל־ידי זה ממעט בדמותו, בוודאי יקפיד ויכעס עליו, שכן, עד עתה היה סבור שבכוחו ועוצם ידו פעל גדולות ועשה חיל בתורה, והיה הולך ומכריז "שישו בני מעי", וכיוון שבא פלוני ומראה שהיתה לו טעות מעיקרו, שהעשירות שלו בתורה אינה אלא עשירות המדומה, סברא מדומה, סברת שקר, הרי הוא מקפיד וכועס עליו;

9) כידוע שכל העניינים ישנם לא רק בגשמיות, אלא גם ברוחניות, ואדרבה, הסיבה לכך שישנם בגשמיות היא בגלל שישנם ברוחניות.

10) ראה שבת לד, א.

11) עקב ח, יז.

12) ראה גם לקו"ש חל"ב עמ' 149 ואילך. וש"נ.

13) ראה פע"ח שער ספיה"ע פ"ז. שער הכוונות עניין ספיה"ע דרוש יב.

14) ראה תו"א (בהוספות) ויחי קג, א. ד"ה לא יצא איש לאדמו"ר מהר"ש (קה"ת תשט"ז) ס"ע 6 ואילך. סה"מ תרנ"ט עמ' קנו.

תש"ד עמ' 98. תשט"ז ס"ע 540 ואילך.

15) ויחי מח, כב.

מקום יותר, צריכים למשוך את היתר [=המיתר של הקשת] למטה יותר, קרוב לעצמו יותר, וככל שתהיה משיכת היתר למטה מטה יותר, וקרוב לעצמו יותר, יגיע החץ רחוק יותר.

- הסיבה לכך שמדגישים שעניין זה מובא בתורת החסידות, נוסף על כך שרואים במוחש, היא, משום שבדברים שרואים במוחש לא יודעים אם הם עניינים אמיתיים או בלתי אמיתיים, ורק כשהדבר מובא בתורה (ובנדון דידן, בתורת החסידות), הרי זה סימן שכן הוא האמת, או שזהו

על עניינים כאלה שהכל יודעים בביטחון ללא כל ספק שהם עצת היצר הרע, מסטרא דשמאלא, אלא צריכים להיזהר גם מאוייב הנסתר בריחוק מקום, ובשביל זה יש צורך ב"קשת", שעלידה יכולים לזרוק חץ על האוייב שנמצא בריחוק מקום.

ובנוגע לענייננו:

כדי להבטיח ("באוארענען") שלימוד התורה יהיה כדבעי - לימוד התורה מתוך יראת-שמים דווקא (כמבואר במסכת שבת¹⁶) - יש צורך להיזהר ולהקפיד גם בנוגע לעניינים הנמצאים

לא מספיק להיזהר מאוייב שנמצא בקירוב מקום, אלא חובה להיזהר גם מאוייב המסתתר בריחוק מקום, ובשביל זה יש צורך ב"קשת"

עניין שיכולים ללמוד ממנו כו'. - ועניינו בעבודת ה' - שמשיכת יתר הקשת למטה יותר וקרוב ללבו יותר, מורה על ביטול ושפלות עצמו, ועלידי זה מגיע החץ רחוק יותר, לבטל ולהכניע גם את האוייב הנמצא בריחוק מקום.

ודוגמתו בנוגע ללימוד התורה - שההכנה ללימוד התורה היא הביטול ושפלות עצמו, לידע שאין זה "כוחי ועוצם ידי", אלא בכוחו של הקב"ה, ועלידי זה נעשה לימוד התורה כדבעי למהווי, כמו שכתוב¹⁸ "ונפשי כעפר לכל תהיה (ועלידי זה) פתח לבי בתורתך", ובמילא, ככל שיתוסף בקיום עניין "נפשי כעפר לכל תהיה", יתוסף בקיום הבקשה שלאחרי זה "פתח לבי בתורתך" באופן טוב ומהיר יותר ("בעסער און שנעלער").

ז. עליפי זה יש לבאר תוכן המנהג שתלמידי החדרים משחקים בקשת בל"ג בעומר: במשחק של תלמידי החדרים בקשת, מרומז, שצריך להיות עניין הקשת כדי להבטיח שלימוד התורה יהיה כדבעי למהווי, כנ"ל בארוכה.

בריחוק מקום, כלומר, עניינים כאלה שלכאורה אינם שייכים ללימוד התורה,

- כפי שאומר הרבי שכדי שלימוד התורה יהיה מתוך יראת-שמים יש צורך בכמה הכנות, כמו, טהרה במקווה, נתינת צדקה, תפלה באריכות, אמירת תהילים, לימוד חומש עם פרש"י (שלימוד זה פותח את הלב, ועל-דרך זה בנוגע ללימוד הפותח את המוח¹⁷) -

שלכאורה אינו מובן: מהי שייכות כל עניינים הנ"ל ללימוד התורה!? אדרבה: אם תמורת עניינים אלה יוסיף עוד חצי שעה בלימוד הגמרא בוודאי יפעל יותר!

והמענה לזה - שדווקא עלידי עניינים הנ"ל, שפעולתם רחוקה לכאורה מלימוד התורה, יכולים להבטיח שלימוד התורה יהיה כדבעי למהווי, כמשל הקשת, שפעולתה (לא רק על אוייב העומד מקרוב, אלא גם) על אוייב העומד מרחוק.

ו. ועוד עניין במשל ה"קשת":

רואים במוחש - כפי שמובא בתורת החסידות¹⁴ - שכדי שזריקת החץ עלידי הקשת תהיה בריחוק

18) נוסח תפלת אלוקי נצור כו' (ברכות ז,א). וראה לקו"ת במדבר טו, סע"ב ואילך.

16) לא.א.ב. 17) ראה ס"ה תרצ"ז ס"ע 197 (נעתק ב"היום יום" כט שבט). 14) ראה ס"ה תרצ"ז ס"ע 197 (נעתק ב"היום יום" כט שבט).

ורק מצד גודל מעלתו של רשב"י - שעניינו פנימיות התורה, וכמדובר לעיל (ס"ה בגוף השיחה) שעניינו לקשר עומק רום עם עומק תחת, שגם בעומק תחת מתגלה עומק רום - אין מקום וצורך לחשוש ולהיזהר מעניין בלתי־רצוי, שכן, בדרגתו של רשב"י הכל טוב,

- בנוגע לנגלה דתורה, אמרו חז"ל²¹ "זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה וכו'", היינו, שיש גם אפשרות למעמד ומצב ד"לא זכה", שאז הרי זה היפך דסם חיים חס־ושלום, אבל בנוגע לפנימיות התורה, "אילנא דחיי"²², לא שייך כלל העניין של היפך סם חיים (כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים²³) -

ולכן בכוחו וביכולתו של רשב"י דווקא להמשיך עניין הברכה אפילו בלשון תרגום ובלשון שנראה בגלוי כהיפך הברכה - לגלות שזהו עניין של ברכה, וברכה נעלית ביותר.

ט. (וסיים כ"ק אדמו"ר):

יום זה, יומו של רשב"י ("רשב"י'ס טאג"), יום שמחתו²⁴,

- מסופר בפרי־עץ־חיים¹³ (והובא באחרונים²⁵) אודות ר' אברהם הלוי (תלמידו של האריז"ל) שהיה נוהג לומר בכל יום תפלת נחם²⁶, וכשנהג כן בל"ג בעומר, אמר לו האר"י ז"ל משמו של רשב"י: "אמר לי (רשב"י - כמה וכמה שנים אחר הסתלקותו! שהרי מאורע זה היה בזמנו של האריז"ל, ואילו רשב"י היה בזמן התנאים) אמור לאיש הזה למה הוא אומר נחם ביום שמחתו", היינו, שרשב"י אינו סובל עניינים של היפך (או אפילו העדר) השמחה, בל"ג בעומר, יום שמחתו - הוא יום המסוגל להתנהג בסדר ההנהגה של רשב"י (כיוון שאז יכולים להאחז ("אנהאלטן זיך") בו) - שאפילו עניין כזה שבגלוי ובלשון תרגום יכולים לטעות ולחשוב שהוא היפך הברכה,

והנתינת־כוח לזה היא בל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י, שעיקר עניינו הוא פנימיות התורה - כי, על־ידי פנימיות התורה נעשית הגישה ("דער צוגאנג") ללימוד נגלה דתורה מתוך ידיעה והכרה שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה (ופשיטא - שלילת עניין "כוחי ועוצם ידי", על־ידי הביטול ושפלות עצמו), ומתוך יראת־שמים, שאז הלימוד הוא כדבעי למהוי.

ח. ויש להוסיף, שכאשר לימוד התורה הוא כדבעי למהווי (על־ידי פנימיות התורה), הרי זה נמשך ופועל בכל העניינים - שהרי אצל איש ישראל נמשכות כל ההשפעות על־ידי התורה - שכל ענייניו נעשים בהצלחה, וללא העלמות והסתרים, ולא עוד אלא שגם העניינים הבלתי־רצויים מתהפכים לטוב.

ומרומז בסיפור הגמרא (במסכת מועד־קטן¹⁹) אודות רשב"י:

"אמר ליה (רשב"י) לבריה (רבי אלעזר)... זיל גביהון (אצל שנים מתלמידיו) דליברכוך... אמרו ליה וכו'. כי אתא לגבי אבוה, אמר ליה, לא מבעיא דברוכי לא בירכן אבל צעורי צעורן (כיוון שאמרו לו דברים שמשמעותם היא היפך הברכה); אמר ליה, מאי אמרו לך; אמר ליה, הכי והכי אמרו לי; אמר ליה, הנך כולהו ברכתא נינהו וכו'".

וצריך להבין:

א) מהו הצורך במעלתו של רשב"י דווקא בשביל לפרש דברי התלמידים שכוונתם היא לברכה, ולמה לא היה יכול ר' אלעזר בעצמו (אפילו אם היה קטן עדיין) לפרש את הדברים לטובה?

ב) ועיקר הפליאה היא על תלמידי רשב"י: למה הוצרכו לברכו בלשון כזה שיכול להביא לפחד ובהלה, עד שישמע מאביו את פירוש הדברים?

והתירוץ לזה - כמבואר בליקוטי־תורה²⁰ ש"הברכה באופן זה היא מבחינת סתום", שהיא ברכה נעלית ביותר, ולכן יש צורך בזהירות מפני עינא בישא, על־ידי זה שמסתירים אותה בלשון כזה שאינו מובן גם למקבל הברכה עצמו (מחשש עינא בישא של מקבל הברכה עצמו);

19) ט, סע"א ואילך.

20) בחוקותי מח, ב.

21) יומא עב, ב.

22) זח"ג קכד, ב (ברע"מ). הובא ונת' בתניא אגה"ק סכ"ו.

23) פ"ג ואילך.

24) ראה משנת חסידים מס' אייר וסיון פ"א מ"ו. פע"ח שער

ספיה"ע פ"ז. שער הכוונות ענין ספיה"ע דרוש יב.

25) עט"ז לשו"ע אר"ח סתצ"ג.

26) ראה לקו"ש חכ"ב עמ' 330 ואילך. וש"נ.

מסדר ההשתלשלות, ולכן, הרי זה נמשך ומתגלה גם בעומק תחת, שאפילו עניין שנראה כהיפך הברכה, הרי הוא מתהפך לברכה, כמו שכתוב²⁸ "ויהפוך גו' לברכה", ורואים בגלוי שזהו תכלית הברכה ותכלית הטוב.

(קטעים משיחת ל"ג בעומר ה'תשי"א;
תורת מנחם כרך ג, עמ' 77-83 – בלתי מוגה)

מהפכו רשב"י ומפרשו – למטה מעשרה טפחים, וגם בלשון תרגום – באופן דתכלית הטוב. ולכן: אפילו אם פעם היתה אצל מישהו נתינת מקום לטעות או חשש על עניין מסויים "אז עס איז עפעס ניט אזוי"... – אזי ממשיכים לו פירוש הדברים באופן דתכלית הטוב!
ותוכן הפירוש – שעכשיו הוא הזמן ד"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"²⁷, שזהו עניין שלמעלה

(28) תצא כגו.

(27) תהילים קיט, יח. וראה סה"מ מלוקט ח"ה ע' רעא. וש"נ.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמויכן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

"שכינה עמהם" – בגלות ובגאולה

הקב"ה וישראל הם מציאות אחת

כללות עניין "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים" הוא רק בנוגע לישראל [...] אלא גם בנוגע להקב"ה וישראל. [...] שהקב"ה מתעסק כביכול ומשתדל בטובתן של ישראל (שביחס אליו נקראים "קטנים", כמו שכתוב "כי נער ישראל ואוהבהו") בכל המצטרך להם, ועד שכל ענייני בניישראל יהיו באופן של זוהר ואור, ועל-ידי זה ניתוסף כביכול אצל הקב"ה. [...] זאת ועוד, שההתעסקות של הקב"ה עם בניישראל אינה עניין בפני עצמו, אלא עניין אחד ("אמור ואמרת") עם, כביכול, מציאותו יתברך, כמודגש בדברי רשב"י "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן... ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן כו":

מדיוק הלשון "ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן" וכיוצא בזה, משמע, שאין (עיקר) כוונתו של רשב"י לומר שהטעם ש"בכל מקום שגלו שכינה עמהן" הוא בשביל התועלת שבדבר בנוגע לעניין הגאולה [...] אלא תוכן מאמרו של רשב"י הוא בנוגע לחביבותן של ישראל המודגשת בעצם העובדה שתמיד (באיזה מעמד ומצב שיהיה, גלות או גאולה) נמצא הקב"ה עמהם – לא לאיזו מטרה ותכלית, אלא מפני שהקב"ה וישראל הם מציאות אחת (ישראל וקוב"ה כולא חד), שלכן, כשישראל נמצאים במקום ומצב מסויים, אזי בדרך ממילא (ללא צורך בפעולה) "שכינה עימהן".

(מהתוועדות שבת-יקודש פרשת אמור, ערב ל"ג בעומר ה'תש"נ – התוועדות תש"נ, כרך ג, עמ' 167-168)

פנימיות התורה – סגולה לגאולה ברחמים

ישנה סגולה מיוחדת בספרו של רשב"י בנוגע לעניין הגאולה: "בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר . יפקון ביה מן גלותא ברחמים".

ובזה גופא ישנה הדגשה מיוחדת שהיציאה מהגלות היא "ברחמים" – בהתאם לעניינינו של רבי שמעון בר יוחאי שעבודתו היא על-ידי התורה ("תורתו אומנותו"):

מבואר בכמה מקומות החילוק שבין פעולתו של חוני המעגל על-ידי תפילה, לפעולתו של רשב"י על-ידי התורה בקשר לירידת גשמים – שאצל חוני המעגל היה צורך בהשתדלות מיוחדת הקשורה עם עניין של צער, "עג עוגה ועמד בתוכה ואמר . . איני זז מכאן כו", ואפילו לאחרי זה – "התחילו גשמים מנטפין", טיפין טיפין בלבד, ואחר-כך – "התחילו לירד בזעף", באופן ד"רוב טובה", ורק לאחרי כל ההשתדלות – ירדו גשמים כתיקונן; מה-שאי-כן אצל רשב"י – "זימנא חדא הווה צריכא עלמא למיטרא", וכשבאו אצל רשב"י, אמר תורה על הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", ומיד ירדו גשמי ברכה כתיקונן... ובפרט לאחרי שכבר נתגלו העניינים דפנימיות התורה ("חיבורא דילך") – החל מזמן האריז"ל שאמר ש"דווקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצווה לגלות זאת החכמה".

עד לזמנו של הבעש"ט, שעל-ידו התחילה חכמה זו להתגלות ולהתפשט באופן של הרחבה – בהתאם לדבריו של מלך המשיח (כמענה על שאלתו של הבעש"ט "אימתי אתי מר") "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". ובמיוחד לאחרי התגלות תורת חסידות חב"ד, אשר על-ידיה באים העניינים דפנימיות התורה באופן ד"יתפרנסון מהאי חיבורא דילך"...

(משיחת ל"ג בעומר ה'תשמ"ה; התוועדות תשמ"ה, כרך ג, עמ' 2004-2006 – בלתי מוגה)

שנת החינוך (ב)

דו"ח גדוש בתיאורי פעילות בברזיל נשלח אל הרבי בעקבות ההכרזה על שנת החינוך • הרב חודקוב שיגר שמות ידידיו מריגה, המחזיקים בתפקידים רשמיים, לבקשם לפעול לטובת החינוך • בעקבות מסר הרבי לשלוחי־קודש של שנת תשל"ו – יצאו השלוחים בפעילות מקיפה, שהקיפה את כל הגליל • רשימה שנייה

נעשה ונשמע בברזיל

כך דיווח לרבי הרב חיים בנימיני, מייסד וראש ישיבת מחנה ישראל בפטרופוליס שבברזיל ('ישיבה של מעלה', כפר חב"ד תש"ע, עמ' 336-337) בכ"ז באייר תשל"ו:

"עם קבלת הידיעות על שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לעורר על חינוך ושנת החינוך התורני השתנה המצב לטובה ב"ה. הבחורים יחיו לומדים יותר ומקבלים על עצמם בענייני לימוד הן בזמן והן בכמות משניות, דפים, פרקים וכו'.

"כמו כן הודענו בעיתונות מטעם הישיבה והמכללה על החלטה לקבל תלמידים־יות בלי אמצעים בשיעור [=הנחה] של 26% נוסף למה שיש כבר וביקשנו [=גם] מיתר מוסדות החינוך לעשות כן לכל הפחות עד 10%.

"כמו כן יצאו תלמידים בכמה קבוצות לריו ביום ל"ג בעומר ובוים א' לפני כן, ופעלו ב"ה ב" 5 בתי ספר ומועדונים עם לערך כ-2500 ילדים־יות הן לגבי שינון הפסוקים ומאמרי חז"ל והן לגבי חלוקת מטבעות ונתינתם לצדקה. חלק מהתלמידים יחיו נוסעים הביתה לשבת־קודש לפני שבועות והם גם כן יעשו במקומותיהם בהנ"ל.

"מסרנו לדפוס תרגום איגרת להורים ולתלמידים ומקווים שגם זה יביא תועלת המקווה

בע"ה.

"נוסף להנ"ל החל מערב שבת־קודש במדבר הוזמנו תלמידים יחיו לתת שיעור בערב שבת בבית־ספר ע"ש מכס נורדאו בריו, על [=אודות] שבת־קודש ועל תפילות השבת.

"הנני משוחח עם התלמידים יחיו על מה שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לומר בשבת־קודש פרשת קדושים בקשר ל'ישיבה גדולה' ועל הצורך לפעול כדי שיהיה 'צר לי המקום'."

להפעיל כל מי שיכול לפעול

במסגרת התכתבותו של המזכיר הרה"ח הרב חודקוב עם אישים שונים, הרבה לעוררם לנצל קשריהם ולעסוק ב'מבצע חינוך'.

כך למשל כתב בכ"ד בסיוון תשל"ו להרה"ח ר' אברהם גודין, מזכיר צאגו"ח באה"ק:

"העומד אתה באיזה קשר עם מר יואל שי' קלופט? בכל אופן כדאי למצוא הזדמנות למסור לו פ"ש בשמי ואשר ביקשתיו לעשות גם מה שביכולתו - ובעזרת השם יתברך יכול לפעול הרבה - במסגרת שנת החינוך לטובת חינוכם הן של הצעירים בשנים והן של הקטנים בידיעותיהם [שע]ד[ע] [תה] וכו'."

קדמו לכך מכתבים נוספים, אחד מהם מב'

ובצפת עיר הקודש, הרי עתה הזמן שצריך לפעול
בעניין החינוך. וכאשר הם יפעלו בכך, הרי הם יגררו
עמם גם את אלה הישנים...

הרב אהרן אליעזר שי' צייטלין
(מנהל רשת גני אור חב"ד בצפת)
נמנה עם שלושת הבחורים
שנשלחו (בנוסף לקבוצת
האברכים, הזוגות הצעירים)
לצפת וניהל יומן שעל פיו היה
משגר דוחות לרבי. ביום ג'
כ"ב בתמוז תשל"ו, בתום שנת
הלימודים, הוא מסכם:

"במשך התקופה שבין יום ו'
ערב-שבת קודש פרשת אמור עד
ו' ערב-שבת קודש פרשת קורח
הספקנו לבקר ב- 941 בתי ספר
בהם לומדים 20,000 תלמידים כן
ירכו".

ועוד שם: "בתי הספר שביקרנו
ערים ומושבים (לפי סדר א"ב):
"אביבים, אחיהוד, אליפלט,
דישון, דלתון, חצור, טבריה, יסוד
המעלה, כרם בן זמרא, כרמיאל,
מטולה, מירון, מעלות, נהריה,
ספסופה, עכו, עלמה, עמקה,
קרית שמונה, ראש-פינה, שלומי,
וכמובן - מיותר לציין - צפת".

ה'טנק' מירושלים מגיע לגליל

גם ה'טנק' מירושלים שימש להפצת היהדות
בגליל (בנוסף לפעילות הרשמית במסגרות בתי-
ספר שנרשמו לעיל), כפי שרושם הרא"א צייטלין:
"מדי יום אחר הלימודים ב'כולל' יוצאים
האברכים לביקורים במושבים. בדרך כלל, מדי
יום במושב אחר. חלק מהנוטלים חלק בפעולה
הולכים ל'ביקורי בית' לבדוק מזוזות ולקבוע
חדשות. השאר נשארים ב'טנק' ומחלקים חומר
הסברה בנושאי יהדות. אוספים ילדים ומחלקים

בסיון עוסק כולו בשמות שהרב חודוקוב נוקב
בהם, ומבקש שהרב גודין יעוררם לפעול בהנ"ל:

גודין - חלון

Cablem LUBAVITCH NEWY

#Fecdnth 4-8230

מזכירות
כ"ק ארמו"ר מנחם מענדל שלישיא שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 14, N. Y.

ב"ה, ב' חלון תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"ג עוסק ב"צ ו"ו
מו"ה אברהם שח

שלום וברכה!

בהמשך לפה שביקשתיו מכבר במסגרת שנה החנוך הננו להציע
לפניך גם:

א) לדבר עם מרת שרה חי' קיסטער - מה יפית - ולעוררה על מה
שהיא יכולה לפעול בנידון, והלא גם היא הורגלה מימי נעוריה בריגא
בפעולות בויכוח הרבים (היא חתמה את כל המכתבים שיש להם ל
תוצאות רבות, גם באר"י והיא אחת מהנשות שיש להם חלק חלוצי
וגא לבסור פ"ש ולבעלה השופט מר קיסטער שי' שאף שאינו מכיר
אישיה בכל זאת אחרשה לבקש גם אחרו לנצל את השפעתו בהענין הכי חשוב
אשר הכל מחויבים בו והוא חיווק החנוך הכשר בכל החוגים ופעולת וצד
לקן.

ב) לדבר בשמי גם עם הרב והרבניה לאפי"ן שיחיו בנוגע להג"ל
(ואגב להודיע הנקשה כמה שהבטיחה לך כבר בענין אשר לפני כמה זמן
ביקשתי על ידך בנוגע להשפעתה על חוג ידוע בחיזוק היהדות).

ג) כדאי להמשיך ולנצל לפעולות שנת החנוך גם את נכדתה
של הרבניה שמיני שיחיו. והלא הם מגזע אלו שהצטיינו בפעולותיהם
במסירה ונתינה לטובת החנוך הכשר.

ד) נקטת אמת ע"ד ר' דוד שי' יבניאל (ברוטנברג) ולעוררו בהג"ל.
במה יודיענו מהנקשה בזה ובהמבוסס מקודם, וח"ה למפרע.

בברכה כח"ס
אמר
הרב ח.ס.א. חדקוב

ג.ב. מעוניין אני לדעת מה נשמע אצל בנור חי' של מר ברוכוביק מדווינסק,
שכמדומני שבעלתם לאחפתו דאג אבי' שהפצא בסביבה טובה וכו'. לפני
כמה שנים היחה כחובטם בירושלים חי', בשיכון סלע 14/14, ע"י משפחת מימין.

המבצע על-ידי השלוחים במיוחד

באותה התוועדות של שבת מברכים אייר
תשל"ו התבטא הרבי בין השאר:
עניין החינוך נוגע לכל אחד ואחת ובפרט בנוגע
לאלו שפעלו בכך בעבר, או עוסקים בכך בהווה...
הדבר נוגע במיוחד לאותם שלוחים שנסעו לאחרונה
לירושלים, עיר בה חנה דוד - ירושלים העתיקה

"ט"ו תמוז מושבה מגדל 8 מזוזות נקבעו; 50 בני נוער ב'מבצע חינוך'; חולקו 50 קופות צדקה; אחדים הניחו תפילין וכן חלוקת חומר.

"ט"ז תמוז - קיבוץ כפר הנביא ומושב משמר הירדן. 8 מזוזות, אחדים תפילין, 55 קופות צדקה, 50 'מבצע חינוך'. חלוקת חומר.

"י"ז תמוז - מטולה 10 מבצע תפילין, 3 מזוזות, "מבצע חינוך" 25 ילדים, קופות צדקה 25, חלוקת חומר.

"כ' תמוז - ראש פינה 3 מזוזות, 10 'מבצע חינוך', חלוקת חומר.

"כ"א תמוז - מושב ביריה 10 מזוזות, 20 'מבצע חינוך', אחדים 'מבצע תפילין', וכן חלוקת חומר וקופות צדקה.

"כ"ב תמוז - מושב שזור 18 מזוזות; 'מבצע חינוך' עם 15 ילדים; 7 הניחו תפילין. חלוקת חומר.

"כ"ד תמוז [ביקור נוסף ב] מושב ביריה: 20 'מבצע חינוך'; כולם קיבלו קופות צדקה, אחדים 'מבצע תפילין'.

"כ"ה תמוז אביבים סוללת ובירנית 18 הניחו תפילין.

בין התאריכים ז"ך תמוז עד כ"ה מנחם אב פעל ה'טנק' בירושלים, ולאחר מכן שוב פעל בגליל. לעניינינו נעתיק רק קטע אחד:

"בד' אלול מושב שאר ישוב 7 מזוזות נקבעו; 25 ילדים נטלו חלק ב'מבצע חינוך', אחדים הניחו תפילין".

ועוד מפעולות השלוחים:

ביקורים של השלוחים בקיבוצים (אלירום; יפתח; קיבוץ יראון; מחניים; מנרה; מרום הגולן; כפר גלעדי; עין זיוון; גדות; גונן) וביקורים של בני הקיבוצים בקהילת חב"ד (מלכי; נהלל; כפר סולד...)

באחד הדיווחים נאמר: "האירוח היה אצל משפחות השלוחים. אורגנה עבורם תוכנית מיוחדת במשך כל השבת. הנושאים העיקריים: 'מבצע חינוך'. ועם הבנות גם בנוגע למבצע נרות שבת קודש (לאחרונה הונהג בקיבוץ מלכיה עניין נש"ק) הפעולה עברה בהצלחה רבה".

להם כרטיסיות של י"ב הפסוקים. לומדים עמם. מחלקים להם חוברת 'מנחה ומעריב', 'שיחות לנוער', פמוט, קופה של צדקה או תמונה של הרבי. בימי שישי ביקורים במחנות צבא פועלים עם חיילי צה"ל (הצוות בראשות הרב לוי ביטריצקי וי. הנדל).

"י"ז סיון - 2 ביקורים במושב עלמא, נקבעו 20 מזוזות חולק חומר הסברה, אספו ילדים ופעלו ב'מבצע חינוך'.

"כ' סיון - ביקורים ב-4 מחנות צבא בהם הניחו 120 חיילים תפילין.

"כ"ב סיון מושב דלתון נקבעו 25 מזוזות, פעלו ב'מבצע חינוך' וחילקו חומר.

"כ"ג סיון מושב חזון נקבעו 50 מזוזות, 40 ילדים נטלו חלק ב'מבצע חינוך'.

"כ"ה סיון ביקורים במחנות צבא מבצע תפילין (120 הניחו). וכן חולק חומר אודות מבצע הדלקת נרות שבת קודש.

"כ"ז סיון כנ"ל מבצע תפילין (96 הניחו) וכן חומר נש"ק.

"ער"ח תמוז מושב שפר נקבעו 20 מזוזות. 50 ילדים נטלו חלק ב'מבצע חינוך'. 7 נשים קיבלו על עצמן להדליק נש"ק בקביעות. אחדים הניחו תפילין.

"ה' תמוז מושב דובב נקבעו 12 מזוזות חדשות. נבדקו 50 מזוזות. 20 הניחו תפילין. 150 ילדים השתתפו ב'מבצע חינוך'.

"ו' תמוז - קיבוצים ברעם, ירחון ומושב אביבים. אחדים הניחו תפילין; 10 מזוזות חדשות; פעילות ב'מבצע חינוך'.

"ז' תמוז מושב רמות נפתלי וקיבוץ יפתח 6 מזוזות נקבעו; 9 יהודים הניחו תפילין; 60 משתתפים ב'מבצע חינוך'.

"ח' תמוז מושב שדה אליעזר (ויסוד המעלה) 14 מזוזות; אחדים הניחו תפילין; 40 ילדים נטלו חלק ב'מבצע חינוך'. (ביסוד המעלה - חולק רק חומר).

"ט' תמוז מושב אמירים 4 מזוזות נקבעו; אחדים הניחו תפילין, 20 ילדים נטלו חלק ב'מבצע חינוך' וכמו כן חולק חומר.

פרשת אמור

אמור אל הכוהנים... ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

גם בתוך נפש האדם יש 'גדול' ו'קטן'. ה'גדול' הוא כוח השכל, וה'קטן' – כוח המעשה. מצווה התורה, שה'גדול', כוח השכל, צריך 'להזהיר' ולכוון את ה'קטן' – כוח המעשה. כלומר, צריכים ללמוד תורה על-מנת לעשות דווקא, וכמאמר חז"ל (קידושין מ) "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה".

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 327)

ולא תחללו (כב,לב)

"תחללו" – מלשון חלל ומקום פנוי.

"ולא תחללו" – אל תעשו חלל והפסק ביניכם לבין אביכם שבשמים על-ידי חטאים ועוונות.

פירוש נוסף:

"ולא תחללו" – אל תגרמו שיהיה חלל ומקום ריק מהשראת השכינה על-ידי גסות הרוח, שכן הגאווה דוחקת, כביכול, את רגלי השכינה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' לג)

ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב,לב)

"ונקדשתי" – כאשר אדם מתבונן שהקב"ה קדוש ומובדל לגמרי מהעולמות, בתוך בני ישראל" – מתעוררת בפנימיות ליבו אהבה ותשוקה עזה לקב"ה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' לג)

* * *

מפסוק זה למדו רז"ל (עבודה זרה נד) שחייב אדם למסור את נפשו על קידוש השם. ויש לדקדק, מדוע נאמר חיוב זה בסגנון של סיפור דברים, ולא בסגנון של ציווי?
אלא הכוח למסירת-נפש בא מה'אהבה המסותרת' שבנשמה, שהיא אהבה על-שכלית, למעלה מטעם ודעת. ומכיוון שהתורה היא חכמה וטעם ודעת, לא יכול להיות בה ציווי מפורש על מסירת-נפש. זה גם הטעם שלא מצאנו בתורה נימוק על מסירת-נפש, כמו שמצאנו במצוות אחרות, ולדוגמה: "לאהבה את ה' אלקיך גו' כי הוא חיך" (נצבים ל).

(לקוטי שיחות כרך יב עמ' 212)

"כתר שם טוב עולה על גביהן"

בן זומא אומר: איזהו חכם? הלומד מכל אדם, שנאמר: מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי (פרק ד משנה א). שלושה כתרים הן, כתר תורה כתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן (שם, משנה ג)

"מכל מלמדי השכלתי" – הלימוד מכל אדם מוסיף לא רק בחכמה ("איזהו חכם"), אלא גם בכוח המשכיל ("השכלתי"), שהוא שורש ומקור השכל.
 "כי עדותיך" – במסירת עדות לא נוגע מעמדו ומצבו של העד אלא תוכן דבריו. אף כאן: יש ללמוד מכל אדם, יהיה מי שיהיה.
 שיחה לי – הלימוד יכול וצריך להיות גם משיחה בעלמא, על־דרך מאמר רז"ל, "שיחת חולין של תלמידי־חכמים צריכה לימוד". ודוגמתו בכל יהודי, שהוא בבחינת "תלמיד חכם", ככתוב "וכל בניך לימודי ה"."

(מהתוועדות שבתקודש פרשת קרח תשמ"ח – בלתי מוגה. התוועדות תשמ"ח כרך ג, עמ' 554)

הפירוש ד"איזהו חכם" הוא – "שראוי שיתהלל בחכמתו". ויש לדקדק בזה: הרי מקרא מלא דיבר הכתוב, אל יתהלל חכם בחכמתו גו' הגיבור בגבורתו גו' עשיר בעושרו?"
 והביאור: הפסוק ממשיך "כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידוע אותי", כלומר: כשהמטרה היא "השכל וידוע אותי", אזי "יתהלל המתהלל" גם במעלות דחכמה גבורה ועושר, שכן כל עניינם אינו אלא למען "השכל וידוע אותי". ואף כאן: "איזהו חכם, שראוי שיתהלל בחכמתו", שכן כל מטרת החכמה היא "השכל וידוע אותי".
 והדבר מודגש בסיום הכתוב – "כי עדותיך שיחה לי": תכלית החכמה ("מכל מלמדי השכלתי") אינה אלא בשביל "עדותיך", על־דרך "השכל וידוע אותי". ומזה מובן גם לגבי גבורה ועושר, שאינם אלא בשביל ענייני קדושה, תורה ומצוותיה, "עדותיך".

(מהתוועדות שבתקודש פרשת תבוא תשמ"ו – בלתי מוגה. התוועדות תשמ"ו כרך ד, עמ' 385)

"כתר שם טוב" מצד עצמו הוא עניין חיצוני, ולמטה מ"כתר תורה, כתר כהונה, וכתר מלכות", ועד כדי כך, שהתנא מונה "שלושה כתרים" (תורה, כהונה ומלכות) בלבד. ואף־על־פי־כן, בהיותו על גביהן, הרי הוא "עולה על גביהן", למעלה מג' הכתרים.
 וההסברה בזה:

"כתר תורה, כתר כהונה, כתר מלכות" – עם היות שגם בהם ישנו עניין של הליכה מדרגא לדרגא (ולא באופן של עמידה בלבד),
 – כתר תורה: לימוד התורה באופן של "לאפשה לה". כתר כהונה: "לעמוד לפני ה' לשרתו", שעמידה זו להיותה "לפני ה'", הרי היא בוודאי באופן של הילוך. וכתר מלכות: להיותו "משכמו ומעלה גבוה מכל העם", עם כל הרחבות של עניין המלוכה, הרי זה בודאי באופן של הליכה –
 מכל מקום, מודגש בהם בעיקר הנתינה מלמעלה, ולא כל כך מעלת העבודה בכוח עצמו, מה שאין כן "כתר שם טוב", שכל ענינו הוא עבודה בכוח עצמו – הרי הוא "עולה על גביהן".

(התוועדות תשמ"ח כרך ד, עמ' 321)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת אמור

י"ז באייר

במנחה אין אומרים 'צדקתך'¹.
פרקי אבות – פרק ד.

יום ראשון

ח"י באייר – ל"ג בעומר²

אין אומרים תחנון³.
אין מסתפרים גם בל"ג בעומר, מלבד תספורת מצווה לילדים⁴.

(ילד שנולד לאחר ל"ג בעומר עד ערב חג השבועות ועד ככלל, עורכים את תספורתו בערב חג השבועות)⁵.

יום הילולא של התנא רשב"י. יש נוהגים להדליק ריבוי נרות בלילה בבית הכנסת (ובארץ הקודש נהגו הכול ב'הדלקות' פומביות)⁶ ועושים שמחה "בכל לב ונפש"⁷, כי רצונו הוא שישמחו ביום זה⁸.

ביום זה יש לתת צדקה בהוספה מיוחדת⁹.
נהגו לאכול ביצים בל"ג בעומר¹⁰. בבית אביו

1) לוח כולל חב"ד, ע"פ סידור אדמוה"ז, לפני "למנצח... יענך".
בשו"ע אדמוה"ז סי' תצג ס"ה מבואר, שהנהגה זו מתאימה לדעה שהאבילות פסקה כבר בליל ל"ג, ולפיה מותר (להסתפר ו) לשאת אשה בליל ל"ג בעומר. הוראת הרבי משנת תשי"ד (אג"ק ח"ח עמ' שיח, 'שערי הל' ומנהג' אור"ח ח"ב עמ' קסה) ש"מפני חילוקי הדעות שיש בזה כמבואר באחרונים – יש לעשותה [את החופה] ביום ל"ג בעומר אבל לא בליל אור לל"ג בעומר". ולכאורה היא "משנה ראשונה", כי בשנת תשל"ז אמר הרבי ('שערי הל' ומנהג' ח"ה עמ' קז, משיחות קודש תשל"ז ח"א עמ' 703) שעריכת נישואין בליל ל"ג בעומר תלויה בב' הדעות הנ"ל והכרעת אדמוה"ז בסידורו היא כדעה השניה. ומעשה רב בליל ל"ג בעומר תשמ"ט שהרבי הזכיר בהתוועדות, שבל"ג בעומר עצמו מוסיפים בשמחה, ועושים שתי חתונות "כפליים לתושייה" כפי שהתקיים שם בפועל (התוועדיות תשמ"ט ח"ג עמ' 178).

והנה במחצית השקל שם ס"ק ג' כ' שא"א תחנון ממנחה, ומ"מ ממתנינים למחר לתספורת, וכן המנהג במירון בכל החוגים, שאע"פ שא"א תחנון ממנחה, ממתנינים ל'חלאקה' עד אחרי תפילת וותיקין (ועד"ז בס' 'בין פסח לשבועות' עמ' רמ בשם ס' א"י, ועמ' שמו הע' יב). אמנם בשו"ע אדמוה"ז הביא בטעם השמחה בל"ג בעומר רק את מה שתלמידי ר"ע פסקו מלמות, ולא את עניין הילולא דרשב"י (ראה לקוטי שיחות חכ"ב עמ' 138), ולכן לענין תחנון נוהגים כהוראת רשב"י לשמוח ביום זה.

2) בעומר – למרות שנוסחנו הוא לספור 'לעומר' – כי כששינו לנוסחנו לא הקפידו לשנות גם בתאריכי מכתבים וכדומה, ונשאר הנוסח הישן (אג"ק ח"א עמ' רט). במקום אחר כתב הרבי רמז בדבר: בספרי פולין מובא ש'ל"ג בעומר' בגימטריה 'משה' – להעיר דרשב"י "היה ניצוץ משה", ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לוחות שניות" (עמק-המלך ס"ב ד', ועל-דרך זה בכמה מקומות) – לקוטי שיחות ח"ז עמ' 337.

3) סידור אדמוה"ז לפני "למנצח... יענך". וראה שו"ע אדמוה"ז סי' תצג ס"ו ה. השלמות הדברי נחמיה' לשו"ע סי' קלא ס"ח (נדפסו בהוספות לשו"ע הישן ח"א עמ' 357).

4) ראה שעת סו"ס תצג. 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפג"ד. וראה שם עמ' רפד אודות נישואין. ובשנים האחרונות ע"פ הוראות הרבי עורכים נישואין ביום זה, גם ללא סיבות מיוחדות.

5) אג"ק ח"ב עמ' יב תמא (למי שנולד בכ' אייר – 'אוצר' עמ' רס).

6) בעבר נהגו בהדלקות גם בירושלים ובחברון, ורבותינו השתתפו (ראה – אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ג עמ' יד, סה"ש תרצ"ט, עמ' 330. לפרטי המנהג וטעמיו, ראה ס' 'בין פסח לשבועות' פ"ח סט"ו ואילך. אג"ק ח"ח עמ' רס).

7) אג"ק אדמוה"ז ח"א (הוצאת קה"ת, ברוקלין תשמ"מ), עמ' קיז.
8) לוח כולל חב"ד, ע"פ לקוטי שיחות חלק ד עמ' 1304 ועוד, מה'משנת חסידים', החיד"א וכו'. וראה 'התוועדיות' תשמ"ה ח"ג עמ' 1994: "ביום זה – דבר פשוט הוא שצריכים כולם להיות בשמחה גדולה", עיי"ש. בקשר למנהגים העתיקים בשמחת רשב"י, ראה גם המובא בספר השיחות תש"ח ח"ב, עמ' 460.

9) 'התוועדיות' תשמ"ה ח"ג, עמ' 2017. וראה גם 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ג, עמ' 319.

10) ועל הרבי מסופר, שנהג לאכול ביצים שקליפתן נצבעה בשעת הבישול בצבע חום – 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפ. "בד"כ עשה זאת הרבי בחדרו. אך בהתוועדות ל"ג בעומר תשל"ל היתה מונחת ביצה קשה על השולחן, ובשעת ההתוועדות חתך אותה הרבי לארבעה

ח"י - והרי ל"ג בעומר הוא ח"י באייר (ראשי תיבות: אברהם, יצחק, יעקב, רחל, שכוללת כל ד' האמהות). בעבודה - מזמור ל"ג בתהילים, ספר דוד בן ישי בתור נעים זמירות כל בני-ישראל. בתורה - בפרשת השבוע, ובפרט בחלקו המיוחד ליום זה [השיעור בחת"ת]...".

* מנהג שפשט בכל תפוצות ישראל: ביום ל"ג בעומר אוספים את כל הילדים, ומסבירים להם מעניינא דיומא, אודות רשב"י וכו'.¹⁹ אחר כך יוצאים עימם לטול אל השדה [והמנהג שהתינוקות - גם הבנות²⁰ - יורים בקשת בל"ג בעומר²¹], ונותנים להם מיני מתיקה שישמחו את ליבם, וכל זה [נעשה בשעה המתאימה ללימוד תורה] משום "עת לעשות לה'...", שעלידי זה נוסף בחינוכם ביתר שאת וביתר עוז²². בימינו עושים זאת בתהלוכות ובכינוסים לילדי ישראל ברוב עם ובפרסום גדול, בכל אתר ואתר²³.

19 וגם הפיוטים בשבחו של רשב"י (כמו פיוט 'בר יוחאי') שלא ראינו שיאמרו אצל רבותינו נשיאנו, קרוב לומר שהיה אצלם במחשבה - 'התועדויות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 271.

20 במענה למנהלת 'בית רבקה' בשכונת הרבי, שהודיעה שהתלמידות ת' יוצאות לשדה בל"ג בעומר, וישחקו עם קשת כנהוג, ענה הרבי "הרומז גם-כן לקשת [-בענן], שהוא סימן לביאת משיח (זח"א עבב, והחרים [=המשך] מאמרי חסידות לאדמו"ר מהר"ש משנת תרל"א] עמ' סט), ותשואותיחן על הבשורות טובות, ונדול הזכות וכו'", עכ"ל. (פשוט שאין שייך בזה 'לא ילבש' (ראה רש"י נזיר נט, א ו"ג) שהרי קשת המשחק אינה דומה לכלי נשק כלל, ומה גם בימינו שאין מצוי כלל השימוש בזה כנשק).
21 מנהג זה הובא ונתבאר בס' בני-יששכר מאמרי חודש אייר מ"ג פ"ד, ובספרים שהובאו בס' 'בין פסח לשבועות' פי"ח ס"ל. וראה 'תורת מנחם' תשי"א ח"ב עמ' 77. לקוטי-שיחות, כרך לו, עמ' 121, הערה 5 באריכות.

22 'התועדויות' תשד"מ ח"ג, עמ' 1727, 'התועדויות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 268.

23 'כינוס' בבית-חינוך היה כבר בשנת תש"ג. את צורת הפאראד' - צעדה המלווה בשלטים וזרזות - לבש בשנת תשט"ו (הכינוס התקיים שם לפני התהלוכה). בשנת תשמ"מ היתה הוראה לערוך תהלוכות גם בארה"ק, ומוסיף והולך מידי שנה בשנה - ראה פירוט השנים ב'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רעז.
בנוגע להופעת 'קוסם', על אף שיש מקילין בזה אם הוא מדגים תחילה תרגיל אחד ומראה שאינו אלא אחיזת-עיניים (וכמ"ש ב'פינת ההלכה' בגיליון 543 של 'שיחת השבוע'), הרי כיוון שהרבה המפורסמים בארה"ק אסרו זאת, וכיוון שחובתנו לעשות הכול כדי לשאת בזה את כל החוגים, ובוודאי את החרדים, לא כדאי להזמין אנשים אלה לתהלוכות.

של הרבי נהגו לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניזונו רשב"י ורבי אליעזר בנו כמשך זמן היותם במערה¹¹.

"עת סגולה היא, להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה במעיינות החסידות ותורתה"¹².

יש הדגשה מיוחדת על 'אהבת-ישראל' ביום זה¹³.

"השייכים לזה, צריכים לסדר נסיעה למירון, אבל לאיך גיסא, אין מההכרח שתיסע כל הישיבה... והנשארים יארגנו התועדות במקומם"¹⁴.

"אצל חסידים היו נוהגים לשבת להתועד בל"ג בעומר לפנות ערב, בין מנחה למערב"¹⁵.

גם נשי ובנות חב"ד יערכו היום התועדויות¹⁶. בהתועדות זו עורכים מגבית של צדקה¹⁷.

* הרבי עורך¹⁸ "להוסיף בתורה, עבודה וגמ"ח - עליהם העולם עומד, והרי רשב"י עליו נאמר 'וצדיק יסוד עולם'... נתינה לצדקה במספר

חלקים, ואכל ממנה. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' ס"ע ערה].

11 'התועדויות' תשמ"ב ח"ג עמ' 1395.

12 אג"ק חלק כ עמ' רכג.

13 'התועדויות' תשמ"ו ח"ג עמ' 362, ועוד.

14 'שערי-המועדים - ספירת-העומר' סי' צד, וש"נ. וראה בשיחת מוצש"ק אמור, אור לפסח-שני תשל"ח סי"ד, שבספרים מובא דבר פלא, שאותם שהיו בל"ג בעומר במירון, הרגישו שמחה מופלגת, עד שאין זה מובן כלל בדרך הטבע, אך כך הוא הרגש האדם שם בפשטות (ראה גם בס' 'טעמי-המנהגים', עמ' ערה). ומבאר הטעם, מפני שאז התקיים ברשב"י "בחד קטירא אתקטרנא...", היינו בדוגמת דרגת משה רבינו שבכל אחד ואחד מישראל.

15 ספר-המנהגים שם, מספר-השיחות תש"א עמ' 119. ושם גם ביאור העניין ע"פ נגלה מהרה"ח ר"ה מפאריטש, ובהערה - מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

בזמן הצמח-צדק היו עורכים 'ליושבים' [=חסידים שהתעכבו בלויבאוויטש משך-זמן ללימוד תורה ועבודת ה', בלא מסגרת] ולאורחים סעודה גדולה בדגים ובשר לפני ערבית אור לל"ג בעומר (רק הצ"צ עצמו אכל - בלילה - מאכלי חלב) 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רדע. ועיי"ש עמ' רעט-רפ).

16 אג"ק ח"ג עמ' מז וח"א עמ' עט.

17 נסמן לעיל הערה 15.

18 במכתבו מיום א' פ' בחוקתי תשמ"ט "ע"ד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה בפועל", לקוטי-שיחות, כרך לב, עמ' 254. ובשולי המכתב: "נ.ב.: מובן ופשוט שגם לאחר ל"ג בעומר יש לעשות ולהשלים כל הנ"ל, כלמוד פסח שני דמיניה אולינן: ניטאָ קיין פֿאַרפֿאַלן [=אין דבר אבוד], ובכפליים לתושיה".

בעיקר בנוגע לפקידה בזרעא חייא וקיימא. וכך נהגו למסור לרבי בקשות בנושא זה ביום ל"ג בעומר, ומשפחות רבות זכו להיפקד בזכות זה²⁵.

יום שישי

כ"ג באייר

קריאת 'שניים מקרא ואחד תרגום': למנהג רבותינו נשיאינו²⁶ יש לקרוא 'ראשון' או גם 'שני' בליל שישי (יום חמישי בלילה). בעש"ק אחר חצות²⁷, קוראים את כל הפרשה, ואומרים (בסיום שתי הפרשיות) את הפטרת פרשת בהר כמנהגנו: "ויאמר ירמיהו... חלב ודבש". בשבת קודש לפני תפילת שחרית קוראים שוב 'שביעי', עם הפטרת פרשת בחוקותי - "ה' עוזי ומעוזי..." למנהג הרגיל²⁸ - קוראים רק בעש"ק אחר חצות את כל הפרשה עם שתי הפטרות.

25 ספר המנהגים עמ' 43, מלקוטי דיבורים, כרך ג, דף תקיט, א ו'היום יום' ל"ג בעומר. ביאור בזה ב'התועדויות' תש"י שם, עמ' 60.

26 היום יום ד' טבת.

27 חצות היום והלילה בת"א - בשעה 12:38.

28 היום יום ל' סיוון, ספר המנהגים עמ' 25 (בשני המקומות לא זכרה כלל הנהגת רבותינו, ומשמע שאין היא הוראה לרבים).

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף לפעמים בתהלוכה ובכינוס ואומר שיחה מיוחדת לכבודם, ועודדם ביותר. בדרכו לציון הק' היה נוסע ל'שדה' שבו התכנסו הילדים, ושוהה שם מעט ואחר-כך ממשיך אל הציון²⁴.

"אצל אדמו"ר האמצעי היה ל"ג בעומר מימים טובים המצויינים. היה יוצא לשדה בעריכת סעודה קלה, שתיית משקה ואכילת ביצים מבושלות ובניגונים ובריבודים. וראו אז הרבה מופתים",

בהגולת הפרסים שנוהגים לערוך אז, יש להקפיד למלא את הוראת הרבי: "העירוני כמה פעמים, שבכל כיוצא בזה צריכה להיות הגולת ספרי קודש, וקל להבין". בשנת תשל"ג הופיע בפרסום מטעם צא"ח ילד המקבל 'כדורגל' כפרס העיקרי במבצע של"ה, ובתגובה מסר יו"ר המזכירות, הרה"ח ר' חמ"א חודקוב ע"ה, ליו"ר צא"ח הרה"ח ר"י לייבוב ע"ה, שהרבי אינו גורס כלל פרס זה, ושיש להשמיד את המודעות שכבר נדפסו (ראה לשון המענה ב'התקשרות' גיליון נא עמ' 14). אודות פרסים אחרים, כמו אופניים, מצלמה, טיסה בשמי הארץ וכדומה, הסכים הרבי שאין מניעה, ורק הוסיף "אלא שהספרים יודגשו בהפרסומת" ('התקשרות' גיליון מב עמ' 15-14. 'צעירי אגודת חב"ד' עמ' 298).

אגב, פעם השיב הרבי [ללא קשר ל"ג בעומר] למוסד שערך הגרלה על פרסים יקרי-ערך: "לכאורה, הוצאות הפרסים גדולה וביותר - ועל-פי סברא, גם בהרבה פחות מזה ישיגו המקנה [את התוצאה שלה הם מצפים מהפרסים]".

24 וכן הציע הרבי לחסידיים לעלות על הציון היום, כיוון שקברי צדיקים בכלל הוא במקום העלייה לציון הרשבי" - 'תורת מנחם' תש"י, עמ' 67. וראה עד"ז בס' 'קב הישר' פרק עא.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש